

Rozdział I

Transformacje spółek prawa handlowego w ujęciu formalnoprawnym

1. Uwagi wstępne

W obrocie gospodarczym funkcjonują dwa typy spółek, tj. spółka cywilna i spółki handlowe. Spółka cywilna jest jedną z najbardziej powszechnych i chętnie wybieranych form prowadzenia działalności gospodarczej (zwłaszcza tam, gdzie występuje dwóch wspólników). Nie mniej atrakcyjne są także spółki handlowe, które dzielą się na spółki osobowe i spółki kapitałowe. Do spółek osobowych zalicza się spółkę jawną, partnerską, komandytową i komandytowo-akcyjną. Wśród spółek kapitałowych wyróżnia się dwie spółki, a mianowicie spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółkę akcyjną.

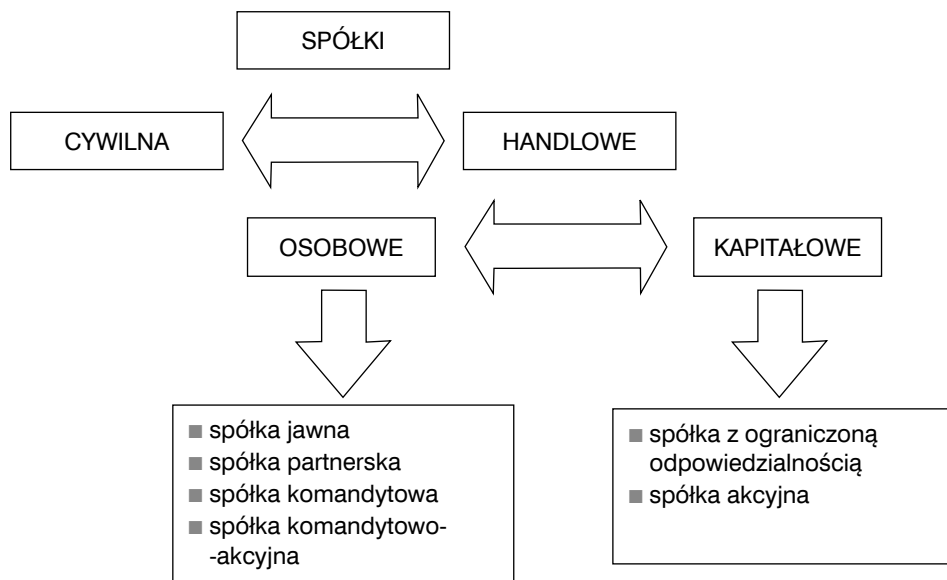
Istotą spółki cywilnej jest to, że nie posiada ona zdolności prawnej (nie jest przedsiębiorcą), przedsiębiorcami są sami wspólnicy tej spółki w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Wspólnicy tej spółki jako przedsiębiorcy podlegają wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej pod odrębnymi numerami ewidencyjnymi.

Spółki handlowe, tj. osobowe i kapitałowe (w przeciwieństwie do spółki cywilnej), posiadają zdolność prawną, co oznacza, że same są przedsiębiorcami – prowadzą przedsiębiorstwo pod własną firmą (posiadają wyodrębnienie organizacyjne i majątkowe). Spółki osobowe mają zdolność do czynności prawnych i zdolność sądową, lecz nie posiadają osobowości prawnej (są to tzw. ułomne osoby prawne), a zatem mogą nabywać we własnym imieniu prawa, zaciągać zobowiązania, mogą pozywać i być pozywane. W spółkach osobowych wiodącą rolę odgrywają wspólnicy (tzw. czynnik osobowy), bez których obrany profil działalności nie mógłby mieć racji bytu (kapitał ludzki). Spółki kapitałowe posiadają, po ich wpisie do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: KRS), osobowość prawną i różnią się zasadniczo od spółek osobowych tym, że w ich przypadku zasadniczą rolę pełni majątek (kapitał majątkowy spółki). Ponadto, w przeciwieństwie do spółek osobowych, w spółkach kapitałowych

wych majątek spółki jest wyodrębniony z osobistych majątków wspólników i w związku z tym za ewentualne zobowiązania spółki odpowiada ona sama swoim odrębnym majątkiem.

Sytuacja organizacyjna, osobista, finansowa/majątkowa często wymusza konieczność reorganizacji firmy. Przedsiębiorca staje przed koniecznością przeprowadzenia zmian, które mają przynieść wymierne korzyści i przez to np. uchronić biznes, stworzyć nowe warunki rozwoju, pozyskać środki finansowe i umożliwić nowe inwestycje itp. W takich przypadkach proces transformacji, tj. przekształcenia dotychczasowej formy prowadzenia działalności w inną, umożliwia zachowanie całego tzw. substratu przedsiębiorstwa – majątku firmy i zapewnia kontynuację działalności z jednoczesnym wpisem do KRS „nowej” spółki przekształconej i wykreśleniem spółki przekształcanej.

Schemat 1. Typy spółek

Słowniczek pojęć:

Spółka przekształcana – spółka podlegająca przekształceniu, tj. procesowi transformacji w inną spółkę prawa handlowego.

Spółka przekształcona – spółka powstała na skutek procesu przekształcenia/transformacji spółki prawa handlowego, spółki cywilnej bądź przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą; stanowi kontynuację bytu prawnego spółki przekształcanej.

Dzień przekształcenia – dzień wpisu spółki przekształconej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (KRS).